

วันที่ 11 เมษายน 2566

เรื่องที่ 1 : สรุปมติการประชุมคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2566

คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติเสนอสรุปมติการประชุมคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติ ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2566 โดยมีผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายพิรพันธุ์ คอทอง) ทำหน้าที่ประธาน [เป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี (1 ตุลาคม 2562) ที่เห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดฯ โดยมีอำนาจหน้าที่ติดตามการดำเนินงานยุทธศาสตร์สับปะรด และรายงานให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ] สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. สถานการณ์สับปะรดโรงงานและแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการสับปะรด ปี 2566

1.1 สถานการณ์สับปะรดโรงงาน

1.1.1 สถานการณ์การผลิต ในปี 2566 คาดว่า มีเนื้อที่เก็บเกี่ยว 430,958 ไร่ ผลผลิตรวม 1.65 ล้านตัน ซึ่งลดลงจากปี 2565 เนื่องจากเกษตรกรได้ลดพื้นที่ปลูกจากปัญหาต้นทุนที่ปรับตัวสูงขึ้นจากราคาปุ๋ยและสารเคมีและปัญหาการขาดแคลนแรงงานประกอบกับเกษตรกรบางส่วนปรับเปลี่ยนไปปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เช่น ยางพารา ทุเรียน มะพร้าว และมันสำปะหลัง เนื่องจากราคามันสำปะหลังในปีที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดีและใช้ปุ๋ยเคมีน้อยกว่า

1.1.2 สถานการณ์การตลาด ผลผลิตสับปะรดร้อยละ 72 ของผลผลิตทั้งหมด จะถูกนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ สำหรับส่งออกไปต่างประเทศและผลผลิตร้อยละ 28 ของผลผลิตทั้งหมด ใช้เพื่อการบริโภคและอื่น ๆ ภายในประเทศ โดยในปี 2565 มีปริมาณการส่งออกสับปะรดในรูปแบบผลิตภัณฑ์รวม 512,574 ตัน มูลค่า 23,869 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 12.14 ทั้งนี้ พบว่า ประเทศที่ไทยส่งออกสับปะรดกระป๋องไปมากที่สุด ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหพันธรัฐรัสเซีย และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

1.1.3 ราคาที่เกษตรกรขายได้ในปี 2566 (เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์) สับปะรดที่เข้าโรงงาน เฉลี่ยกิโลกรัมละ 7.14 บาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่อยู่กิโลกรัมละ 6.50 บาท) และสับปะรดที่ใช้บริโภค เฉลี่ยกิโลกรัมละ 11.14 บาท (เพิ่มขึ้นจากปี 2565 ที่อยู่กิโลกรัมละ 10.06 บาท)

1.2 แนวทางการบริหารจัดการสับปะรดปี 2566 คณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลิตผลการเกษตรระดับจังหวัด (คพจ.) ได้ดำเนินการตามแนวทางฯ ในจังหวัดแหล่งผลิตที่สำคัญ เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี และราชบุรี ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 เชื่อมโยงตลาดล่วงหน้า เช่น การประชุมเพื่อบริหารจัดการการผลิตและการตลาดสับปะรดในพื้นที่ และการประสานโรงงานสับปะรดในพื้นที่เพื่อสอบถามความต้องการผลผลิต

1.2.2 กระจายผลผลิต เช่น กระจายผลผลิตผ่านเครือข่ายร้านธงฟ้า เครือข่ายเซลล์แมนจังหวัด เครือข่ายสหกรณ์ และการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์

1.2.3 ส่งเสริมการบริโภค เช่น ดำเนินโครงการ “พาณิชย์...ลดราคา! ออนไลน์ทั่วไทย” และการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้การบริโภคสับปะรดสด

1.2.4 ส่งเสริมการแปรรูป เช่น ส่งเสริมการแปรรูปสับปะรดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่ม เช่น น้ำสับปะรด แยม และขนม และขยายช่องทางการจัดจำหน่ายผลผลิตแปรรูปจากสับปะรด ได้แก่ น้ำสับปะรดและซีสพายสับปะรด ไปยังร้านสะดวกซื้อในสถานบริการน้ำมันทั่วประเทศ

1.2.5 ส่งเสริมการผลิตสับปะรดเพื่อบริโภคสด เช่น ส่งเสริมให้ปลูกสับปะรดสายพันธุ์เพื่อบริโภคสดมากขึ้น และแนะนำให้เกษตรกรวางแผนการผลิตโดยเน้นส่งตลาดบริโภคสดมากกว่าส่งเข้าโรงงาน

1.2.6 แนวทางอื่น ๆ เช่น ส่งเสริมการปลูกสับปะรดพันธุ์บริโภคผลสดที่มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาด

มติที่ประชุม : รับทราบสถานการณ์สับปะรดโรงงานและแนวทางการดำเนินการบริหารจัดการสับปะรดปี 2566 และมอบหมายหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน และเกษตรกรตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอุปทาน อุปสงค์ สินค้าสับปะรดปี 2566

(2) ให้สศก. ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ แจ้งกระทรวงมหาดไทยและกระทรวงพาณิชย์เพื่อประสานผู้ว่าราชการจังหวัด ในฐานะประธาน คพจ. และพาณิชย์จังหวัดติดตามสถานการณ์และดำเนินการตามแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตสับปะรดทั้ง 5 ด้าน ตามแผนระดับจังหวัด รวมถึงแนวทางอื่นที่จังหวัดได้ดำเนินการ และรายงานผลการดำเนินการให้ สศก. ทราบเป็นระยะ

2. ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสับปะรด ปี 2564 - 2565

แผนปฏิบัติการด้านสับปะรดฯ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการผลิต (2) ด้านอุตสาหกรรมแปรรูป และ (3) ด้านการตลาดและส่งออก โดยในปี 2564 มีแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับสับปะรด จำนวน 24 โครงการ 9 กิจกรรม บรรลุเป้าหมาย จำนวน 23 โครงการ 3 กิจกรรม เนื่องจากการยกเลิกบางโครงการในด้านการตลาดและการส่งออกเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และในปี 2565 มีแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับสับปะรด จำนวน 17 โครงการ 13 กิจกรรม บรรลุเป้าหมาย จำนวน 16 โครงการ 12 กิจกรรม เนื่องจากในด้านการผลิต : การพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร มีสหกรณ์เพียง 4 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการและสหกรณ์ส่วนใหญ่ต้องใช้งบประมาณของตนเองในการรวบรวม ส่งผลให้ปริมาณการรวบรวมผลผลิตสับปะรดไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

มติที่ประชุม : รับทราบผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านสับปะรดปี 2564 - 2565

3. (ร่าง) แผนพัฒนาด้านสับปะรด พ.ศ. 2566 - 2570

หัวข้อ	สาระสำคัญ
(1) วิสัยทัศน์	ศูนย์กลางระดับโลกในการผลิต แปรรูป และสร้างคุณค่า มูลค่าทางเศรษฐกิจจากสับปะรดอย่างยั่งยืน
(2) พันธกิจ	มีสาระสำคัญ สรุปได้ ดังนี้ 1) สนับสนุนและพัฒนาสับปะรดให้สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจ สร้างรายได้แก่เกษตรกร ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทาน 2) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบการวิจัยและสายพันธุ์ การบริหารจัดการแปลง การบริหารจัดการดินและน้ำ การบริหารโซนนิงการเกษตร การจัดการระบบโลจิสติกส์ การบริหารผลผลิตสับปะรดให้มีความสมดุลทั้งอุปสงค์ อุปทานของระบบเศรษฐกิจ การเกษตรมูลค่าสูง และการบริโภคที่มีคุณภาพ 3) เสริมสร้างขีดความสามารถและการบริหารจัดการภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในห่วงโซ่อุปทานเพื่อการเป็นศูนย์กลางการผลิตและการแปรรูปการตลาด 4) ส่งเสริม พัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิตเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพ สามารถบริหารจัดการการเกษตรที่ยั่งยืนด้วยตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 5) ส่งเสริมการสร้างสรรควิสาหกิจ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการผลิต การแปรรูปและการตลาด
(3) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1) พื้นที่ปลูกที่ได้รับการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจากนโยบายภาครัฐ จำนวน 1,000 ไร่ต่อปี 2) ผลผลิตการผลิตในอุตสาหกรรมแปรรูปสับปะรด เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี

	3) มูลค่าการส่งออกสับปะรดและผลิตภัณฑ์สับปะรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 ต่อปี (จากปีฐาน ปี 2565 จำนวน 23,700 ล้านบาท) 4) รายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี (จากปีฐาน ปี 2565 จำนวน 330,700 ล้านบาท)
(4) แผนปฏิบัติการ	1) การพัฒนาเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และการบริหารจัดการระบบนิเวศสับปะรดที่มีคุณภาพ ทันสมัย และมาตรฐานการจัดการที่ยั่งยืน 2) การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต และเทคโนโลยีการแปรรูปในภาคอุตสาหกรรมที่เข้มแข็ง แข่งขันได้ 3) การเสริมสร้างขีดความสามารถในการเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายสับปะรดคุณภาพพระดั่งโลก

มติที่ประชุม :

(1) เห็นชอบ (ร่าง) แผนพัฒนาด้านสับปะรด พ.ศ. 2566 - 2570 ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรดได้เห็นชอบ และให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับข้อคิดเห็นและข้อสังเกตของที่ประชุมไปปรับปรุงแผนพัฒนาด้านสับปะรดฯ ให้มีความสมบูรณ์ เช่น ควรขับเคลื่อนร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน และควรมีการออกแบบการจัดการข้อมูลเพื่อให้เห็นความเสี่ยงของแต่ละโครงการ

(2) มอบหมายคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาสับปะรดกำกับดูแลการดำเนินงาน และให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการตาม (ร่าง) แผนพัฒนาด้านสับปะรดฯ และรายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ทราบทุกไตรมาส เพื่อฝ่ายเลขานุการฯ จะได้รวบรวมนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติต่อไป

4. การเสนอให้มีกฎหมายพืชสับปะรดเป็นการเฉพาะเพื่อแก้ไขปัญหาสับปะรดใน 3 ประเด็น ได้แก่ (1) พืชสับปะรดยังขาดเป้าหมายและแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาระยะยาว (2) พื้นที่เพาะปลูกยังขาดการควบคุมหรือจัดระเบียบ และ (3) โรงงานแปรรูปและเกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาได้เอง โดยจัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติ หรือ (ร่าง) พระราชกฤษฎีกาพืชสับปะรดให้เป็นกฎหมายที่ใช้กำกับดูแลระบบอุตสาหกรรมสับปะรดของประเทศ

มติที่ประชุม : มอบหมายคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ พิจารณาข้อเสนอที่อาจจะให้มีกฎหมายพืชสับปะรดเป็นการเฉพาะ และรายงานให้คณะกรรมการนโยบายและพัฒนาสับปะรดแห่งชาติทราบต่อไป
